

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 22. Pœnitentia in morte. Ex Veteri. Ex Novo. Ex Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Arbores autumnales, infructuose, bis mortuæ. Jud. v. 12. Sic vocat peccatores pigros, & lentos; qui de salute sua nullam curam habent. Sicut enim arbores, quæ in autumno florere incipiunt, cum cœtera jam maturos fructus ferunt, serò veniunt, & rarissimè maturescunt, propter frigus superveniens; sic sera pœnitentia rarò vera. Diez. fer. 5. in Cœna Dom.

Ex Patribus, & aliis.

Quid in crastinum differis? potes & hodiernum diem lucrari. Cavendum est etiam, nè & illud non teneas, & hunc amittas. Non exiguum detrimentum est vel unius horæ. Et una hora totius vitæ portio est. S. Ambros. ep. 82.

Ita est peccati pœna justissima: ut, qui rectè facere, cum possit, renuit; amittat posse, cum velit. S. Aug. l. 13. de lib. arbit. c. 18.

Væ nobis! qui tam diu dissimulavimus, & negleximus, quærere vitam; quærere eum, qui bonus est quærentibus se; animæ speranti in se. S. Bernardus l. 2. exhortatorio ad FF. de altitudine & lassit. cordis. Obsecro te, charissime Pater, per omnipotentem JESUM, per sanctos Angelos ejus, per thronum Majestatis ejus igneum; in quo judicaturus est vivos, & mortuos; nè teipsum decipias, nè ulterius differas, nè salutis tuæ remedium, de die in diem procrastinando, animam tuam seducas: sed intra citò, dum licet, in portum conversionis; nè te tardantem repentini opprimant casus; nè te inopinata mortis absorbeat fluctus; & astuantis gehennæ deglutiat barathrum. B. Petr. Dam. l. 4. ep. 4. ad Episcopum Auximanum.

Cum caput cum omnibus sensibus agitatur in sensibus, quasi agitatione capitis continuo insinuant de vita præsentis recessum: vel, si malè vixerint, quasi capite negant, se non posse tunc faciliter emendare. At si benè; jam non faciliter à bonis moribus declinare. S. Bernardinus l. de calamitatibus senectutis. Qualificatus vitii adolescentis vinum clarè juventutis propinavit dæmoni; Deo autem seniles reservavit facies. Redolentem & rubentem rosam portavit in manibus, & olfecit sedule; putentem verò applicavit manibus Christi. Sim. Cas. l. 3. c. 38.

§. XXII.

Pœnitentia in morte.

Ex Veteri.

Fugiamus Israël; Dominus enim pugnat pro eis. Ex. 14. 25. Cum fluctibus obruentur, & nulla esset spes salutis, tunc dixerunt, fugiamus. O homines stultos, qui sæpius admoniti acquiescere noluerunt; in ultimis vitæ peccata fugere cupiunt. Pinna Ethol. 174.

Inter cœteras aves, quas Deus olim, ut immundas, ab altari suo rejiciebat, erat cygnus. Levit. 11. 18. cujus ratio esse videtur; quòd non nisi moriens cantet; reliquo tempore mutus, & quasi in otio stertat. Illi à DEO cygnorum instar reprobandi, qui ætatis florem Deo non consecrant; omnemque cantum, vi-

tæ, inquam, emendationem, otiosi in senium, & mortis tempus, differunt. Besseus. D. 1. post Epiph.

Illo (Absolone) suspensò inter cælum, & terram, mulus, cui insidebat, pertransiit. 2. Reg. 18. 19. Abulens. hic q. 12. notat. multa acciderunt Absoloni hic, à quibus posse liberari videbatur. Nam potuisset tenere equum, nè introivisset subter quercum ramosam: & etiam, postquam introivit, & alligati sunt capilli ejus, poterat ipse tenens mulum silvere illos & fugere. Poterat abscedente mulo, capillos amputare. Vel si non habebat gladium, poterat, manibus tenens arborem, illos solvere, vel rumpere; sed nihil horum fecit. Cur non fecit? quia inopinatò in vitæ periculum adductus, & trepidans, non potuit in illa improvisa perturbatione de liberare de remedio. Nunc, si Absoloni tam præsens, ut facile poterat, non occurrit remedium; quomodò tu, o cœce, miser, peccator vitam, & conscientiam, tam longis annis, ac multis modis, intricatam; implicatamque, evolves? cum te in illa hora suprema tam justis timoribus undique videbis impugnari. Did. Nils. fer. 5. D. 5. Quadr. §. 2.

Date Domino Deo vestro gloriam, antequam contenebreat. Jer. 13. 16. Tropol. ante diem mortis, & Judicii, nè offendant pedes nostri ad montes caliginosos, id est, dæmones; agamus hinc pœnitentiam, ad Hieron. tunc enim nullus dabit precem, laudem & gloriam Deo. Qui enim in tempus mortis procrastinant pœnitentiam, quasi tunc viam salutis initiuri; perinde faciunt, atque qui noctu in tenebris, per loca obscura, dubia, prærupta, & latronibus circumfesta, proficisci festinant Cornelius hic.

Ex Novo.

Circa undecimam verò exiit &c. Matth. 20. 6. Dominus horà 12. nullum vocavit ad vineam.

Orate, ut non fiat fuga vestra in hyeme. Matth. 24. 20. quæ ultima pars anni; aut Sabbatho, quod ultima hebdomadæ dies. Pinna Ethol. 174.

Date nobis de oleo vestro. Matth. 25. 8. Tunc primùm Virgines fatuæ de esse sibi oleum cognoverunt; cum adveniret sponsus. Scilicet tunc demum, quantum sibi faciendum superstit, quàm sit utilis pœnitentia, homines agnoscunt, cum mors imminet; cum occasio calva. Id. Ethol. 43.

Ut cognovit. Luc. 7. 37. Genus quoddam desperationis est, differre pœnitentiam in finem vitæ. Did. Nils. fer. 4. D. 5. Quadr. §. 2.

Hodie mecum eris in paradiso. Luc. 23. 43. Nihil magis suspectum, quàm sera, sub mortis horam, pœnitentia: angores enim, quos peccator in extremo illo discrimine patitur, magis oriuntur à futuris pœnis, quos pertimescit; quàm à præteritis culpis, quas paravit. Did. Nils. f. de convers. latronis. §. 6.

Quid faciam. Luc. 16. 3. Ait intrà se, quid faciam modò? semper homo bona facere tunc

tunc cupit, quando mors faciendi tempus ademit. S. Chrysol. f. 125.

Obsecro vos, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem. Rom. 12. 1. Vivam offert, qui adhuc sanus, ac vegetus corporis voluptates franat: ille mortuam, qui multâ ætate effatum Deo corpus suum offert. Pinna Ethol. 43.

Ex Patribus.

Sculi sunt, qui expectant poenitentiam agere, quando non possunt de ea aliquid cogitare. Anima enim nostra hujusmodi est, ut principaliter ad unum sit: & dum unô aliquod intente afficitur, reliqua minus moveant. Quare fit ut minus de peccato dolere possit, dum sensibili dolore pulsatur in carne. S. Bonaventura f. 30. Dom. infra Oct. Epiph.

§. XXIII.

Pœnitentia post mortem steritis.

Symbola.

Ex Veteri.

Non est in loco nostro consuetudo, ut minores autem tradamus ad nuptias. Gen. 29. 26. Duas filias habet Deus, scilicet duas Ecclesias: triumphantem, quæ est pulchra Rahel; sed sterilis est, quia ibi merendi locus non est; alteram militantem, lippam Liam: quia nihil hic rerum Divinarum, & spiritualium, videmus; sed tantum credimus: est tamen fecunda, & plurimos parit filios. Prius Lia nubere debemus, id est, in Fide vivere; tunc Rahel fruemur. Diez. conc. 3. in festo S. Thomæ.

Septem boves pulchra, & septem spicae plene &c. Gen. 41. 26. &c. Septem præcedentes anni fertiles, tempus vitæ præsentis: quibus adeo Deus implet terram misericordiâ; ut copia ejus nequeat exhauriri. Pl. 118. 64. *Misericordiâ tuâ Domine plena est terra.* Sed postea tanta erit egestas; ut neque pretio, neque donò, reperienda sit. De Rampelogis. Misericordia Dei. Joseph sapientissimus habitus est, quod consilium Pharaoni suggessisset, ut fertilitatis tempore omnia regni horrea frumento compleret, quod tempore sterilitatis usui foret. Ipse Rex eum laudavit: *Num invenire poterimus talem virum, qui Spiritu Dei plenus est?* v. 38. Et sanè plenus ille Spiritu Dei dicendus est, qui sibi ipsi prius consultit interea, dum magna apparet in Mundo fertilitas, terræque misericordiâ repleta est. De virtutibus, bonisque operibus: ut iisdem, dum maximè opus habuerit, in tempore angusto, gratiarumque in eadè; in qua de sola justitia agatur, utatur. Bessius D. 8. Pent.

Sexto die parent, quod inferant. Ex. 16. 5. Sex diebus vitæ nostræ cibaria comparanda sunt in septimum diem æternitatis: ut iisdem in æterna quiete cœlesti vivamus. Ità Orig. Rupert. &c. apud Cornelium hîc. Est Parasceve nomen Græcum, & interpretatur *preparatio*. Unde sextam feriam sic appellabant Judæi, quia eâ, quæ Sabbatho erant necessaria, præparabant. Parasceve vitam præsentem signifi-

cat; in qua preparari debent necessaria vitæ futurae. Hugo Card. in Marci 15.

Eadem similiter edetur die Levit. 7. 16. Eodem die hujus vitæ consummanda, & peragenda, omnia Fidei, & bonorum operum sacrificia; nihilque in tertium Resurrectionis, & æternitatis, servandum. Quidquid tertius dies in venerit, ignis absumet. Cornelius hîc.

Si ceciderit lignum ad Austrum - in quocunque loco ceciderit, ibi erit. Ecclæ. 11. 3. Homines sicut arbores vidit aliquis. Exciditur autem arbor in morte; & quocunque ceciderit, ibi erit: quia ibi te judicabit Dominus, ubi invenerit. Ibi, inquam, erit immutabiliter. Videat, quò casura sit, antequam cadat: quia, postquam ceciderit, non adjiciet, ut resurgat; sed nec ut se vertat. Quò verò casura sit arbor, si scire volueris, ramos ejus attende. Unde major est copia ramorum, & ponderosior; inde casuram non dubites; si tamen fuerit tunc excisa. Rami nostri desideria nostra sunt: quibus ad Austrum extendimur, si spiritualia fuerint; si carnalia, ad aquilonem. S. Bernardus f. 49. ex parvis.

Ex Novo.

Tamen enim securis ad radicem arborum posita est. Matth. 3. 10. Vide autem, quòd non ad ramos posita dicitur esse securis, sed ad radices; ut irreparabiliter extirpentur. Auth. Imp. hom. 3. in Matth. Ad radicem posita, ut in æternum non reviviscat. Cajetanus hîc.

Ligatis manibus, & pedibus &c. Matth. 22. 13. id est, operativis ejus virtutibus. In saculo enim præsentis operari possumus; in futuro autem saculo ligantur omnes virtutes animæ operative; & non potest aliquid fieri boni in abluitionem peccatorum. Stridor autem dentium poenitentia est; quæ tunc stultè, & inutiliter fit. Theophylactus hîc. *Ligatis manibus*; nè possit operari ad bonum morale: *& pedibus*, nè possit affectum habere ad bonum morale. Cajetanus hîc.

Quinque fatuæ. Matth. 25. 2. Meritò fatuæ: quia, quòd eis futurum erat, prævidere nescierunt, illectæ terrenis illecebris, sed tardè sibi providere voluerunt, quoniam amplius tempus non erat. Simon Cals. l. 6. c. 28.

Dum autem irent, emere, venit sponsus &c. Matth. 25. 10. Non enim post Judicium patet precum, aut meritorum, locus. S. August. f. 21. de verb. Dom. S. Hieron. exceleserat emendi tempus: nec adveniente die Judicii locus erit poenitentia.

Non poteris villicare. Luc. 16. 2. Quia post hanc vitam non restabit possibilitas ad merendum - Sylveira hîc.

Fodere non valeo. Luc. 16. 3. Glossa: post hanc vitam non est locus fodendi compunctione terram animæ nostræ ad ferendum fructum. Est tunc etiam confusibile mendicare; ut fecerunt fatuæ virgines: imò inutile, & impossibile. Sylveira hîc.

Pater Abraham miserere mei! Luc. 16. 24. Frustra agis poenitentiam in loco, ubi non est poenitentia locus, Tormenta te cogunt agere poeni-